



บทที่ 2

## งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### งานวิจัยภายในประเทศ

สุชาติ รัตนสังวาลย์ (2521 : 289-292) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ลักษณะสิ่งแวดล้อมของเด็กเล็กในชนบท" โดยการสัมภาษณ์มารดาที่มีบุตรอายุระหว่าง 2 ปี 3 เดือน ถึง 3 ปี 5 เดือน ซึ่งคัดเลือกมาจากตำบลต่าง ๆ ใน 3 ภาคของประเทศไทย ประกอบด้วยภาคเหนือจำนวน 48 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 48 คน และภาคกลาง 96 คน รวม 192 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กเล็กส่วนใหญ่จะชอบเล่นทั่ว ๆ ไป ทั้งภายในบริเวณบ้านและนอกบริเวณบ้าน เช่น บริเวณบ้านเพื่อนบ้านหรือบ้านญาติ บริเวณลานวัด สนามของโรงเรียน และบริเวณท้องนา ในความคิดเห็นของมารดาเกี่ยวกับการปล่อยให้ลูกออกไปเล่นนอกบ้านเมื่อมารดาไม่ได้อยู่ด้วยนั้น พบว่า มารดาในภาคเหนือส่วนใหญ่จะไม่ปล่อยให้ลูกของตน ในขณะที่มารดาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางอนุญาตให้ลูกไปเล่นกับเพื่อน ๆ ได้ตามลำพัง มารดาส่วนใหญ่จะให้อิสระลูกเล่นตามความต้องการว่าเด็กต้องการเล่นเมื่อใด สำหรับผู้ที่เด็กชอบเล่นด้วยนั้น พบว่า เด็กจะชอบเล่นกับเพื่อน ๆ นอกบ้านมากที่สุด ซึ่งมารดาก็ให้การสนับสนุนด้วยเหตุผลที่ต้องการให้ลูกมีเพื่อนมาก ๆ อีกทั้งมารดานั้นก็ไม่มีเวลาพอที่จะร่วมเล่นกับลูกได้ ในความแตกต่างทางฐานะทางเศรษฐกิจ พบว่าเด็กในกลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจสูงส่วนใหญ่จะมีของเล่นประเภทที่ต้องซื้อด้วยเงิน เช่น ลูกบอล ตุ๊กตา ปืน เป็นต้น มากกว่าเด็กเล็กในกลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจต่ำซึ่งส่วนใหญ่ของเล่นที่ใช้เล่นจะเป็นสิ่งของที่ได้จากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง โดยไม่ต้องใช้เงินซื้อ เช่น ทราชาย ยางลบตุ๊กตา เป็นต้น เด็กชายและเด็กหญิงสามารถเลือกของเล่นที่ชอบได้เหมาะสมกับเพศของตนเป็นอย่างดี กล่าวคือเด็กชายส่วนใหญ่จะชอบเล่นรถเล็ก ๆ ปืน ลูกบอล และหุ่นยนต์ เด็กหญิงส่วนใหญ่จะนิยมเล่นของเล่นที่เหมาะสมกับเพศของตน เช่น ตุ๊กตา และเครื่องครัว เป็นต้น

วาสี ประุงสิงห์ (2524 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษารูปแบบกิจกรรมการศึกษาที่จัดในชั้นอนุบาล" โดยใช้แบบสอบถามและแบบสังเกตกิจกรรมการศึกษาที่โรงเรียน 3 สังกัด 44 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่โรงเรียนส่วนใหญ่ทั้ง 3 ประเภท จัดตรงกัน

มากที่สุดได้แก่ กิจกรรมการวาดรูประบายสี ร้องเพลง ฟังเพลง และทำจังหวะต่าง ๆ เล่านิทาน อ่านและเขียน ก - ฮ และการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับสุขอนามัยของตนเอง ครูส่วนใหญ่เห็นว่าสภาพของโรงเรียนในด้านนโยบาย บุคลากร ตลอดจนการดูแลเด็กอยู่ในสภาพพอใช้ได้ แต่ควรมีการปรับปรุงบ้างในด้านอาคารสถานที่ และบริการต่าง ๆ

ศักดา ภาษี (2526 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การจัดกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร" โดยใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร 80 คน ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนอนุบาล เน้นวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนาน เพิ่มพูนสมรรถภาพทางกาย พัฒนาการทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และเพื่อให้เด็กมีความพร้อมที่จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา กิจกรรมพลศึกษาที่จัดในโรงเรียนอนุบาลประกอบด้วย การเรียนการสอน การเล่นเกม และการจัดกิจกรรมเพื่อความสนุกสนาน ซึ่งเป็นกิจกรรมง่าย ๆ ได้แก่ การฝึกทักษะเบื้องต้น เช่น การเดิน การวิ่ง การกระโดด และทักษะเบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้ลูกบอล เช่น การขว้างลูกบอล การโยนรับลูกบอล การกลิ้งบอลกับพื้น โดยมีการย่อขนาดของอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พอเหมาะกับวัยของเด็ก ปัญหาในการจัดกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลที่พบมากที่สุดได้แก่ ขาดเงินสนับสนุนในการจัดกิจกรรมพิเศษ ขาดแคลนแหล่งวิชาที่จะค้นคว้า อุปกรณ์การสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน บุคลากรทางพลศึกษาไม่เพียงพอ และไม่มีวุฒิทางพลศึกษาและขาดการนิเทศจากศึกษานิเทศก์

ยุวดี ลักษณะพิเศษ (2527 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการออกกำลังกาย" โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 1,200 ชุด ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการออกกำลังกายคือ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบในการออกกำลังกายมีราคาแพง อุปกรณ์มีไม่ครบตามความต้องการและความสนใจ ไม่มีการตรวจตราสถานที่และอุปกรณ์ติดตั้งให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยเสมอ ขาดความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการออกกำลังกาย ความสมบูรณ์ของร่างกายไม่เหมาะสมกับกีฬาบางประเภท กิจกรรมการออกกำลังกายบางประเภทยากเกินไป ต้องใช้เวลาฝึกนาน มีเวลาออกกำลังกายไม่แน่นอนทำให้การออกกำลังกายไม่เป็นประจำสม่ำเสมอ มีเวลาในการออกกำลังกายน้อยเกินไป และไม่มีเวลาออกกำลังกาย 2. ผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการออกกำลังกายคือ ควรจัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายที่ปลอดภัยเหมาะสมกับทุกเพศ วัย และประเภทของกีฬา ควรจัดกิจกรรมที่ไม่สิ้นเปลืองงบประมาณหรือต้องใช้อุปกรณ์มาก ควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความต้องการ และ

ความสนใจของผู้มาใช้บริการ ควรสอนทักษะเบื้องต้นในแต่ละกิจกรรมก่อนทุกครั้ง ควรจัดให้มีบุคลากรที่มีอัตราศึกษาไม่ตรีและมีบุคลิกภาพดี ควรจัดให้มีบุคลากรให้บริการดูแลรักษาความปลอดภัยแก่ผู้มาใช้บริการและทรัพย์สิน ควรจัดให้มีบุคลากรที่มีวุฒิทางพลศึกษาเป็นผู้ให้บริการ ควรจัดให้มีหน่วยงานให้บริการด้านการตรวจสุขภาพและทดสอบสมรรถภาพทางกายโดยไม่คิดค่าบริการ โดยตรวจและทดสอบปีละครั้งด้วยอุปกรณ์การตรวจและทดสอบที่ทันสมัย ควรจัดให้มีการแนะนำการออกกำลังกายที่ดีและถูกต้อง จัดวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับกีฬาและการออกกำลังกายแก่ผู้สนใจ รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกซื้อ และเก็บรักษาอุปกรณ์ด้วย 3. ผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการออกกำลังกายไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 4. ผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ระหว่าง 4 กลุ่มอาชีพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการออกกำลังกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ด้านวัตถุประสงค์ของการออกกำลังกาย ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการตรวจสุขภาพและการทดสอบสมรรถภาพทางกาย

ศิลาปรัชญา เทศนา (2527 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน" โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน ผู้ปกครองในเขตเทศบาลมีปัญหาเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กมากกว่าผู้ปกครองนอกเขตเทศบาล ในปัญหาหมวดต่าง ๆ ดังนี้ ปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ต้องมีผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลเด็กแทน และมีปัญหาบ้างเล็กน้อยในเรื่องรายได้ของครอบครัว ตลอดจนวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันบ้าง ระหว่างพ่อแม่ของเด็กกับญาติผู้ใหญ่ในบ้าน ปัญหาเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กที่เลือกอาหารส่วนใหญ่ไม่ชอบรับประทานผัก เด็กที่นอนตึกเสมอ ๆ ส่วนใหญ่ติดรายการโทรทัศน์ เด็กที่มีปัญหาในการเข้าสังคม เช่น ซื่ออาย ชอบเก็บตัวมีเพื่อนจำนวนน้อย เด็กส่วนใหญ่มีการเจริญเติบโตของร่างกายเป็นปกติ จะมีปัญหาบ้างก็คือ เด็กที่มีน้ำหนักหรือส่วนสูงผิดไปจากเด็กอื่น ๆ ซึ่งมีจำนวนน้อย ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม สิ่งที่เป็นปัญหาสำหรับเด็กในด้านสิ่งแวดล้อมได้แก่ สถานที่ให้เด็กเล่นหรือนักผ่อนที่จำกัดและไม่ค่อยปลอดภัย เด็กเป็นจำนวนน้อยไม่มีเพื่อนเล่นที่บ้าน และมีปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัยคับแคบ หรือมีสิ่งรบกวน

พันธิ เจริญสุข (2528 : 72-75) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูอนุบาลเกี่ยวกับเครื่องเล่นที่จำเป็นต่อการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย" โดยใช้แบบสอบถาม

ความคิดเห็นของครูอนุบาลที่สอนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในโรงเรียนอนุบาลที่เปิดสอนเฉพาะระดับอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2526 จำนวน 320 คน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูอนุบาลเกี่ยวกับเครื่องเล่นที่จำเป็นต่อการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย ครูอนุบาลร้อยละ 90 ขึ้นไปมีความเห็นว่ามีควมจำเป็น และเครื่องเล่นที่จำเป็นมากมี 6 รายการ ได้แก่ ชิงช้านั่งห่ม กระดานสั้น ราวปืนปาย ฟุตบอลลูกปิดขนาดใหญ่ และชุดหัดแต่งตัว เครื่องเล่นที่โรงเรียนอนุบาลมีและนำมาใช้ส่วนใหญ่ ได้แก่ กระดานสั้น ชิงช้านั่งห่ม ฟุตบอลลูกปิดขนาดเล็ก เครื่องเล่นที่โรงเรียนอนุบาลไม่มีส่วนใหญ่ ได้แก่ กระดานทรงตัว ห่วงแขวน และห่วงพลาสติก

ไชยยา แจงเจริญ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผลศึกษา เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมผลศึกษาในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ" โดยใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาผลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 156 ชุด แบ่งเป็นผู้บริหาร 78 ชุด และครูผู้สอนวิชาผลศึกษา 78 ชุด ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมผลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเน้นวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กเรียนมีสุขนิสัยที่ดี มีทักษะการเคลื่อนไหวที่ดี มีความพร้อมที่จะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา และรู้จักเข้าสังคมเป็นหมู่คณะ กิจกรรมผลศึกษาที่จัดในโรงเรียนประกอบด้วย กิจกรรมประเภทเคลื่อนไหวพื้นฐาน เช่น การวิ่ง การเดิน การเขย่งเท้า การกระโดด และการเคลื่อนไหวที่ใช้อุปกรณ์ผลศึกษาประกอบ เช่น การโยนรับลูกบอล การกลิ้งลูกบอล โดยมีการจัดกิจกรรมการแข่งขันทั้งประเภทบุคคลและประเภททีม เพื่อให้เด็กเรียนเกิดความสนุกสนานควบคู่กันไปด้วย ปัญหาในการจัดกิจกรรมผลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลที่พบมาก ได้แก่ ขาดการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ อุปกรณ์การสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน สถานที่ฝึกกิจกรรมกลางแจ้งและในร่มมีไม่เหมาะสม และบุคลากรทางผลศึกษามีไม่เพียงพอ

### งานวิจัยในต่างประเทศ

บาลด์วิน (Baldwin 1948 : อ้างถึงใน เจลิมพล ต้นสกุล, 2521 : 10) ได้ศึกษาเด็กอายุประมาณ 4 ขวบ พบว่า พ่อแม่ที่ปกครองเด็กแบบประชาธิปไตย หมายถึง พ่อแม่ที่มีกิจกรรมร่วมกับเด็ก ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจ อธิบายเหตุผลของการตั้งกฎเกณฑ์ของครอบครัว สนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก มักจะทำให้เด็กซุกซน ก้าวร้าว อยากรู้อยากเห็น เป็นผู้เฝ้า กล้าแสดงออก

มุสเซน (Mussen 1963 : อ้างถึงใน บุญเยี่ยม ประกอบแสง 2528 : 32) ได้กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูในระยะต้นของชีวิตควรมีพื้นฐานในการให้ความรักและความอบอุ่นเป็นสิ่งสำคัญ และเมื่อเด็กโตขึ้น เขาจำเป็นต้องได้รับสิ่งแวดล้อมที่จะสร้างเสริมพัฒนาการของเขาให้กว้างออกไป ซึ่งสภาพสิ่งแวดล้อมเด็กและทัศนคติของพ่อแม่จะเข้ามามีอิทธิพลต่อเด็ก โดยเฉพาะแบบแผนของครอบครัวและวิธีการอบรมเลี้ยงดู รวมทั้งพฤติกรรมที่พ่อแม่ประพฤติปฏิบัติต่อเด็กมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการของเด็กโดยตรงทั้งสิ้น การเรียนรู้ทางสังคมครั้งแรกจะเกิดขึ้นที่บ้านจากการที่เด็กได้มีความสัมพันธ์กับสมาชิกภายในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผู้ที่เป็นมแม่ของเขา ดังนั้นวิธีการอบรมเลี้ยงดูของแม่จึงมีผลต่อพฤติกรรมและความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจของเด็กทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

ชัคเซอร์ (Chucher 1971 : อ้างถึงใน ศักดา ภาชี 2526 : 3-4) ได้ให้แนวคิดเรื่องเด็กเล็กไว้ว่า ธรรมชาติของเด็กนั้นจะไม่เหมือนกัน การเรียนรู้ของเด็กจึงแตกต่างกันออกไปด้วย กิจกรรมที่จัดสำหรับเด็กจึงควรเป็นแบบเรียนปนเล่น หรือพวกเกมพื้นฐานต่าง ๆ เพราะเท่ากับเป็นการส่งเสริมการแสดงออกของเด็ก ตามประสบการณ์ที่ได้รับมาจากบ้านและชุมชน นอกจากนั้นยังตรงกับพัฒนาการในวัยเด็กอีกด้วย เด็กจะเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองหรือขาดความเชื่อมั่นจะอยู่ในช่วงนี้ กิจกรรมที่จัดให้เด็กจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก

ไฟเทลสัน และ รอส (Fietelson and Ross 1973 : อ้างถึงใน พันธุ์ เจริญสุข 2528 : 38) ได้ทดลองเกี่ยวกับการเล่นของเด็กปฐมวัยที่มีผู้แนะนำกับไม่แนะนำ พบว่า กลุ่มเด็กที่เล่นอยู่ในบริเวณที่เล่นซึ่งมีผู้คอยแนะนำการเล่น มีความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาการตามลำดับขั้นของการเล่นมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ที่ไม่มีผู้แนะนำ

เกวน (Gwen 1981 : อ้างถึงใน พระเยาว์ เพ็ญประพัฒน์ 2531 : 14) ศึกษาวิจัยเรื่อง "ลักษณะการใช้อวัยวะในการเคลื่อนไหวของเด็กอนุบาลระหว่างการเรียนพลศึกษากับการเล่นทั่วไป" เพื่อศึกษาการใช้อวัยวะในการเล่นของเด็กอนุบาลระหว่างการเล่นในชั่วโมงพลศึกษากับการเล่นทั่วไป ใช้เด็กอนุบาล 12 คน เป็นตัวอย่างในการสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรม ผลการวิจัยพบว่า เด็กมีความกระตือรือร้นในการเล่นทั่วไป (เล่นตามสบาย) มากกว่าการเล่นในชั่วโมงพลศึกษา การเล่นทั่วไปนั้นเด็กอนุบาลใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมากกว่าและเป็นไปตามธรรมชาติ ใช้อวัยวะได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งต่างจากการเล่นในกิจกรรมพลศึกษาที่มีการใช้อวัยวะเฉพาะส่วนและไม่เป็นไปตามธรรมชาติ เด็กชายและเด็กหญิงไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในการเล่น เด็กที่ชุกชนใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในการเล่นทั่วไปมากจะสามารถใช้อวัยวะได้เหมาะสมมากยิ่งขึ้นกว่าเด็กที่ไม่ค่อยเล่น